

STROOM GAAT OP EEN GEGEVEN MOMENT HAPEREN

“Als we niets doen, gaat iedereen het voelen”

Je hebt zonnepanelen op je dak liggen maar de opgewekte energie kan je niet terugleveren op het net. Je komt met de elektrische auto naar Texel, je wilt ‘m opladen maar er komt geen stroom uit de laadpaal. Mogen er straks eindelijk extra woningen worden gebouwd, maar kunnen ze niet aangesloten worden op het netwerk. Zomaar wat scenario’s die de komende tijd realistisch worden als we geen oplossingen vinden voor het energieprobleem.

De meeste mensen op het eiland merken op dit moment nog weinig van een toekomstig energieprobleem. Je stopt gewoon je stekker in het stopcontact en alles werkt naar behoren. Maar ook nu al zijn er delen van Texel zoals in De Cocksdorp en omgeving, waar al een paar jaar regelmatig gevoeld wordt dat de stroomvoorziening op het eiland tegen haar grenzen aanloopt. De vanzelfsprekendheid van altijd voldoende energie staat op het spel. Daarom is het noodzakelijk samen op zoek te gaan naar oplossingen.

Maximale capaciteit bijna bereikt

Kort de huidige stand van zaken op een rij: het stroomnetwerk op Texel zit bijna aan zijn maximale capaciteit. Nieuwe bedrijven die zich op het eiland vestigen, krijgen volgens netbeheerder Liander niet zomaar meer een elektriciteitsaansluiting op het stroomnetwerk. Dat geldt ook voor bestaande bedrijven op Texel die hun aansluiting op het stroomnetwerk willen uitbreiden. Dat wordt voor bedrijven die willen groeien de komende jaren een rem op de ontwikkeling.

De nieuwe woonwijken die in Oosterend (Jacob Daalderstraat & de Akker), Oudeschild, De Cocksdorp en Den Hoorn gebouwd worden, alsook Marsweg Noord en Marsweg Zuid (Texelwende) kunnen nog op het stroomnet worden aangesloten.

ten. Dat heeft de gemeente op tijd geregeld bij Liander. Daarna wordt het spanningsnet of het gaat lukken om de rest van de nieuw te bouwen huizen de komende jaren te kunnen voorzien van stroomaansluitingen. Voor het overzicht: bij de vier nieuwe woonwijken in de buitendorpen gaat het om 159 nieuwe woningen. Voor Marsweg Zuid betreft het 120 woningen en Marsweg Noord 90. Bedoeling is dat er de komende jaren in totaal echter ruim zeshonderd nieuwe woningen op het eiland verrijzen. Die huizen hebben ook een stroomvoorziening nodig. Texel staat te springen om woonruimte voor met name jonge mensen en kan daardoor elke nieuwe woning goed gebruiken.

Forse toename elektrificatie

Het ziet er naar uit dat de behoefte aan stroom op het eiland de komende jaren sowieso fors gaat toenemen. Zo gaan steeds meer mensen elektrisch rijden en daarmee is er een groeiende behoefte aan meer elektrische laadpalen. Maar ook de gasprijs en noodzaak te verduurzamen zorgt voor een toename van warmtepompen in woonhuizen. Ook omdat er vanaf 2026 geen cv-ketels meer verkocht mogen worden. En dan is er een grote kans dat de nieuwe boot van TESO die rond 2033 wordt verwacht volledig op elektriciteit gaat varen. Dat

betekent ook daar een enorme toename aan elektriciteit behoefte. TESO is al sinds 2020 in gesprek met netbeheerder Liander over een verzwaring van de huidige stroomaansluiting op de veerhavens. Al met al wordt uitgegaan van een verviervoudiging van elektriciteitsbehoefte de komende jaren.

Tweede elektriciteitskabel

Dit alles is in de wetenschap dat de huidige stroomkabel tussen het vasteland en Texel binnen een paar jaar aan het maximum van zijn capaciteit zit. Volgens een onderzoek op Texel dat Royal HaskoningDHV vorig jaar in opdracht van de gemeente Texel deed, is de verwachting dat de hoeveelheid energie die de hui-

nergie weer terug te kunnen leveren aan het net. Met andere woorden: de vraag ‘Hoe blijft Texel voorzien van voldoende energie?’ is en wordt steeds urgenter. Daarvoor moeten we op tijd actie ondernemen.

Samenwerken en onderzoek

Intussen zit Texel natuurlijk niet stil. Zo is sinds een paar maanden het zogeheten Samenwerkingsverband Energievoorziening Texel (SET, bestaande uit Texel-Energie, Braintality en het landelijk Infra Kompas) bezig om samen met bedrijven, Liander en maatschappelijke organisaties onderzoek te doen en samenwerking tot stand te brengen. Het onderzoek betreft een inventarisatie van de huidige situatie

buigen over dit energievraagstuk. De groep wordt gefaciliteerd in hun zoektocht naar oplossingen, zonder politieke of commerciële inmenging van buitenaf. De uitkomsten van het Texels Inwonersberaad worden aan de gemeenteraad gepresenteerd en dienen als belangrijk uitgangspunt voor verder beleid. Een Inwonersberaad is een inmiddels bewezen instrument, zowel landelijk als internationaal, waarbij inwoners politici helpen bij de aanpak van complexe maatschappelijke thema's.

Wethouder Rikus Kieft: “Het is in het belang van het gehele eiland dat er oplossingen worden gevonden voor het energievraagstuk, juist ook op de korte termijn. Daarom legt de politiek deze vraag ook voor aan het Inwonersberaad. Wij hebben voor dit complexe onderwerp hulp nodig van onze inwoners.” Volgens Kieft is het de bedoeling om voor de oplossingen die nodig zijn voor de periode tot 2035 te kijken naar bestaande energiebronnen die in de praktijk hun diensten hebben bewezen en daardoor ook kunnen bijdragen om Texel op de korte termijn van voldoende energie te voorzien.

Daarnaast gaat het, volgens wethouder Kieft, ook om het nadenken over wat voor soort landschap we voor Texel willen zien. Oplossingen hebben vrijwel altijd ook een landschappelijke impact, en ons landschap is ook wat ons prachtige eiland zo uniek maakt. Wat kan of mag, desnoods tijdelijk, de impact zijn op het landschap? Kieft: “Het inwonersberaad vormt een afspiegeling van de Texelse bevolking en weerspiegelt alle stemmen op Texel. Juist door de veelzijdigheid in perspectief door deelnemers komt een verscheidenheid aan vragen, kennis en behoeftes naar boven die van belang zijn voor het bedenken van oplossingen. Ik heb hoge verwachtingen van deze vorm van samenwerken en kijk nu al uit naar de adviezen.”

We moeten nu actie ondernemen, anders zijn we te laat

dige wadkabel levert rond 2030 echt problematisch wordt. Dat wil zeggen, dat er minder energie geleverd kan worden, dan er nodig is. Het onderzoeksbureau adviseert de aanleg van een tweede wadkabel. Deze nieuwe elektriciteitskabel zal er echter op z'n vroegst in 2035 liggen. Dat betekent dat er vanaf 2030 op zijn minst een paar jaar creatieve oplossingen nodig zijn om Texel – lees wij allen – aan voldoende elektriciteit te helpen om alles te laten draaien.

Meer nodig

Volgens Royal HaskoningDHV is echter alleen een tweede wadkabel naar Texel niet voldoende, maar zal tegen die tijd ook het stroomnetwerk op het eiland versterkt moeten zijn. Dit onder meer vanwege de toenemende verduurzamingstrend onder bedrijven en huishoudens. Het stroomnetwerk zal ook toereikend moeten zijn om deze duurzaam opgewekte

rondom energiehuishouding, de versterking en optimalisatie van de bestaande infrastructuur, mogelijke oplossingsrichtingen, een voorstel voor vervolgstappen. Er gaat samengewerkt worden in een Taskforce netcongestie, om te beginnen gericht op grootverbruikers. Kunnen zij in goed onderling overleg beter omgaan met de beperkte capaciteit? En wat is daar dan voor nodig? In mei 2024 worden de eerste resultaten van dit samenwerkingsverband verwacht.

De resultaten van het samenwerkingsverband, staan ter beschikking aan het Inwonersberaad dat na de zomer met het energievraagstuk aan de slag gaat.

Rol Inwonersberaad

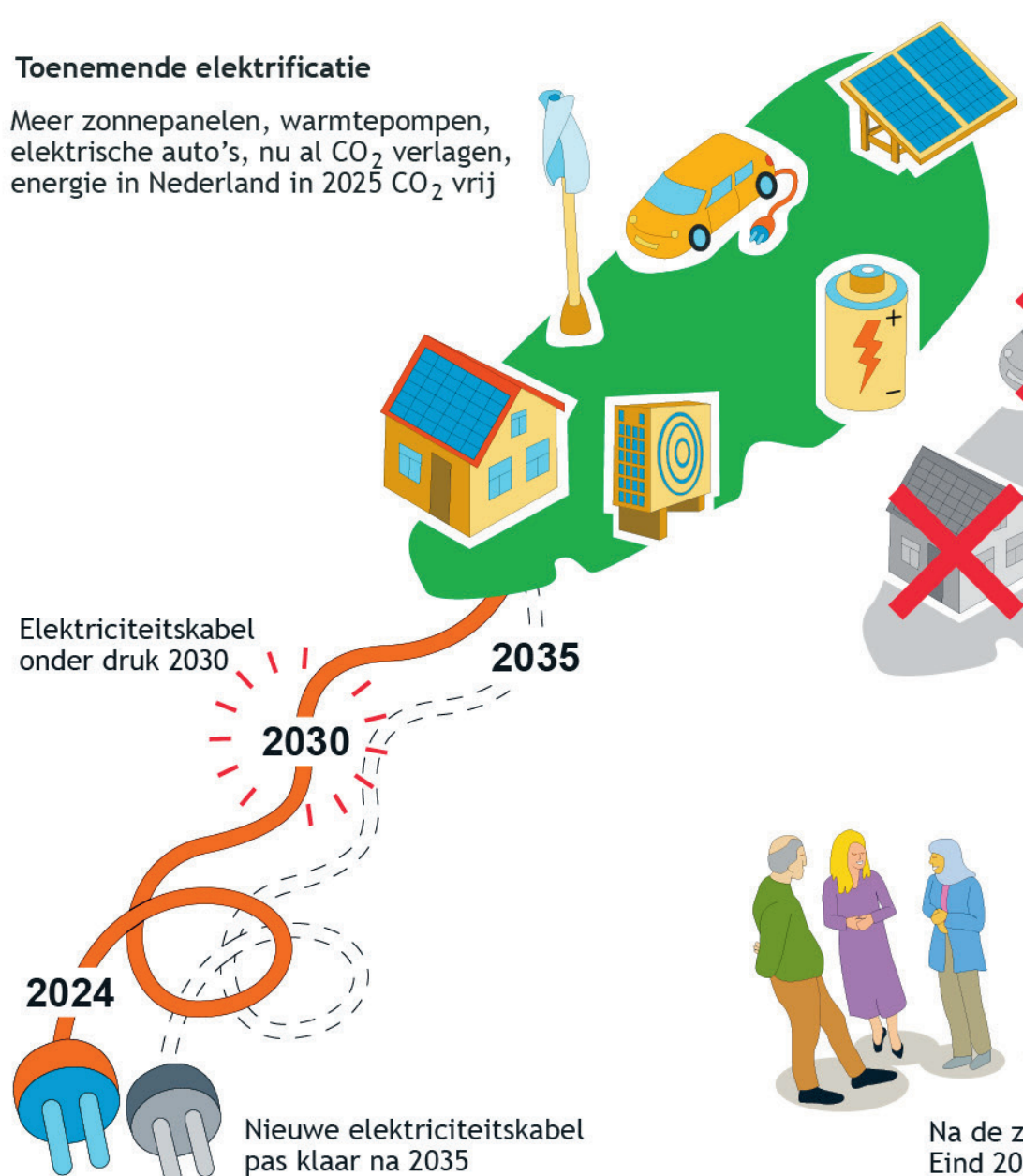
Het Texelse Inwonersberaad is een door loting gevormde groep van 80 – 100 inwoners die een afspiegeling vormt van de Texelse bevolking, zij gaan zich na deze zomer tijdens een aantal bijeenkomsten

Tekst en beeld: Gemeente Texel

Samen voor voldoende energie

Toenemende elektrificatie

Meer zonnepanelen, warmtepompen, elektrische auto's, nu al CO₂ verlagen, energie in Nederland in 2025 CO₂ vrij

Als we niets doen...

Economische stilstand, geen uitbreiding met extra woningen, laadpalen, etc.

Onderzoek & samenwerking
Inventarisatie energiehuishouding & samenwerkingsmogelijkheden

Inwonersberaad
zoekt naar oplossingen

Na de zomer van start
Eind 2024 advies aan de gemeenteraad

Gemeente Texel

.txl